

Romano hangos

13,

ROMSKÝ HLAS – ČTRNÁCTIDENÍK ROMŮ V ČESKÉ REPUBLICE

ROČNÍK 13 • ČÍSLO 2 • VYŠLO 28. DUBNA 2011

zprávy

PRAHA – Rada vlády pro záležitosti romské komunity zasedala 6. dubna už podruhé za předsnictví premiéra Nečase. Tentokrát však premiér setrval jen deset minut a pak se omluvil kvůli rýmě a kašli. Zasedání se neúčastnil ani ministr školství Dobeš, který radě dluží vysvětlení, jak probíhá program inkluzivního vzdělávání romských žáků. I ostatní body plánovaného programu poznamenala neúčast premiéra a nebylo dosaženo jasných stanovisek pro další období. Do uzávěrky RH se k našim otázkám nikdo ze zúčastněných nechtěl vyjádřit.

ÚSTÍ NAD LABEM – Dělnická strana sociální spravedlnosti (DSSS) na svém webu prosazuje Řád ozubeného kola. Symbolika strany i řádu jsou si velmi podobné, obě organizace však jakékoliv propojení odmítají. Jde totiž o to, že DSSS má potíže s prosazováním svých pochodů i jiných akcí. Kdyby je mohla pořádat pod hlavičkou náboženské organizace, nemusela by je předem hlásit úřadům. „Velmistrem“ řádu je Marek Hirato, jeho další titul zní Jeho velkoozubenost.

ŽEHRA – Katastrální součástí slovenské obce Žehra tvoří osada Dreveník, v níž žije 1 500 Romů, zatímco v mateřské osadě Žehra jen 500 Slováků. Je proto logické, že starostou obce se stal Rom Ivan Mižigar. Zdejší Slováci tvrdí, že tím v obci nastal zvrát a funguje zde rasismus naruby. Do obce zavítal i ministr vnitra Daniel Lipšic, aby řešil údajné zpronevěřování obecních financí. Řešení však shledává pouze v tom, že změnou zákona může být dosaženo odtržení slovenské části Žehry do Dreveníku.

(www.romea.cz, kh)

Bátora na ministerstvo přece jenom prorazil

PRAHA – Kontroverzní pravicevých politik Ladislav Bátora nastoupil v dubnu na ministerstvo školství jako poradce ministra Josefa Dobeše (Věci veřejné). Na starosti dostal ekonomickou problematiku úřadu. Původně se měl Bátora stát prvním náměstkem, to však kvůli jeho spojitosti s extremistickou, nyní již jen formálně existující Národní stranou Petry Eddelmanové, odmítl i premiér Petr Nečas (ODS).

Ladislav Bátora však dosud působí jako předseda konzervativní iniciativy Akce D.O.S.T., kritiku si však vysloužil hlavně jako někdejší kandidát nacionalistické Národní strany. První úkol, který Bátora od Dobeše dostal, je zajistit audit budov ministerstva.

„Má ekonomické vzdělání, je to člověk, který nebude mít strach se pustit se mnou do souboje o úspory,“ vysvětlil Dobeš, proč si vybral za svého poradce právě kontroverzního Bátoru. Ministr ho přijal také na doporučení Petra Hájka, vicekancléře prezidenta Václava Klause. Ministr školství naplánoval i několik dalších personálních změn.

(www.lidovky.cz)

Maturity a inkluzivní vzdělávání Romů? S poradcem Bátorou v zádech to teď zvládnou ein, zwei, pardon, vlastně raz, dva...

Kresba: Erika Horváthová

Pochod v Brně narazí na blokádu

BRNO – V Brně bude 1. května živo. V reakci na pochod neonacistů se uskuteční několik shromáždění: nejen místních Romů, aktivistů, dalších odpůrců nacistu a rasismu, umělců, představitelů a členů církví.

Jde o nenásilnou blokádu, shromáždění u Muzea romské kultury spojené s koncertem, divadelním představením a ekumenickou bohoslužbou.

Zřejmě nejdůležitější protinacistickou akcí je nenásilná blokáda, kterou organizuje iniciativa Brno blokuje. Blokáda má proběhnout

v ulici Cejl. Do této ulice se dá přijít odkudkoli, třeba i směrem od Muzea romské kultury v Bratislavské ulici, kde se uskuteční další akce. Podle všeho by možná bylo nejlepší, kdyby se ti, kteří se chtějí blokády zúčastnit, sešli mezi 12.00 a 13.00 hodinou na Malinovského náměstí (kousek od vlaku i od autobusu), kde Cejl začíná. Blokáda sama nejspíš začne ve 13.00 na ulici Cejl.

Podle informací, které serveru Romea.cz poskytl anonymní zdroj, dobře obeznámený s policejními postupy, se policie nejspíš pokusí

přístup do ulice Cejl zablokovat a použít tam jen ty, kteří tu bydlí. Pokud by k tomu opravdu došlo, porušila by tím podle něj zákon: policie může zakročit až v momentě, kdy dojde k zablokování řádně ohlášené a nezakázané trasy pochodu. „Doporučuji každému z účastníků akcí namířených proti pochodu DSSS, aby trval na volném pohybu po chodníku kteroukoliv ulicí. Policisté budou samozřejmě tvrdit, že na zastavení a nevpuštění kterékoli osoby do kon-“

Pokračování na str. 2

z obsahu

Z Khamora na Classic

Petra Kamenová a děti z Chodova
strana 2

Úředník je tu pro lidi

Na co máte a nemáte právo
strana 3

Co Šimůnková neovlivní

Zplnomocněnkyně v mantinelech
strana 3

Přišel nový Polansky?

Polemika Křištof – Horváthová trvá
strana 6

Edy Balog: K boxu mě přivedl Bruce Lee a jeho křik

Kick-boxer Edmund „Edy“ Balog slouží u Městské policie v Karvině. Svoje umění využívá podle hesla „Pomáhat a chránit“. Je rád, že může jít příkladem.

Patříte prý k maďarským Romům, kterých u nás, pokud vím, tolik nežije. Jak jste se dostal na Ostravsko?

Jmenuji se Edmund Balog, narodil jsem se v Košicích jako prvorozený syn Edmunda a Julie Balogových. Mám bratra a sestru. V Karvině bydlím 29 let, mám tady své zázemí, práci, rodinu a přátele. Ano, patřím k maďarským Romům. Na Karvinsko jsem se dostal díky tomu, že rodiče se tam přistěhovali za práci.

Dalo by se nějak pohovořit o vašich dosavadních působistích?

Po vyučení jsem měl problém najít si práci. Takže mi nezbyvalo nic jiného, než si dodělat maturitu se zaměřením na ochranu osob a majetku.

Co vás přivedlo k zájmu o bojové umění? Byl jste třeba v dětství nějak diskriminovaný spolužáky a tohle měla být obrana?

Vzpomínám na dobu, když začínala éra VHS kazet a můj otec se večer díval film, kde hrál Bruce Lee. Ten mě večer v mých třech letech vzbudil svým bojovým křikem. A od té doby jsem těm věcem naprosto propadl! Jako malý kluk jsem byl ti-

ché dítě, které spíš připomínalo holčičku. Takže málokdo tušil, že můj život změní právě bojové umění. Doba, kdy jsem se potřeboval začít bránit, přišla s nástupem do první třídy základní školy.

Kdy jste se tomuto sportu začal věnovat profesionálně, ve kterých klubech a jaké styly ovládáte?

V sedmnácti letech jsem začal ochutnávat, co je to kontaktní sport. Proto jsem začal dělat kick-box. Během toho roku jsem se zúčastnil všech možných turnajů jak na Moravě, tak v Čechách, kde jsem pak vybojoval v Praze titul mistra České republiky v roce 1999. Zapsal jsem

Pokračování na str. 5

Skoro celá redakční sestava Romano hangos – šéfredaktor, editor, redaktor, kolportér a propagátor – gratulují jako jeden muž šéfce Muzea romské kultury Janě Horváthové k narození třetí dcery Vilemíny dne 23. dubna.

Pavel Pečinka

zaznamenalí jsme

BUDAPEŠŤ – Tři stovky Romů ze severomaďarské vesnice Gyöngyöspata odvezly 22. dubna autobusy do bývalého dětského tábora Csillebérc u Budapešti. Stalo se tak proto, že poblíž obce zřídila výcvikový tábor extremistická organizace Véderő (Obranná síla). Na 400 policistů tábořiště radikálů obklíčilo. Podle šéfa místní romské komunity Jánose Karkase se obec změnila v bojiště. V obci už několik týdnů hlídají muži v maskách.

PRAHA – Skupina Gipsy.cz vydala nové album Desperado. Obsahuje tematicky, zvukově i čitelností nástrojů divokou jízdu romského folkloru smíšeného s balkánským. Nepostrádá ani melancholické prvky o lásce, například v písničky Čhaje, čhaje. Někteří kritici však prohlašují, že Gipsy.cz stále ještě nedospěli. Má tím být řečeno, že se stále nedokáží vyhýbat infantilním rýmováčkám a přihlouplým vtipkům v doprovodném slově. Výsokou kvalitu však stále drží.

BRNO – Ve čtvrtek 21. dubna slavilo Muzeum romské kultury dvacáté výročí. Řadu svých přátel a příznivců pozvalo na divadelní představení Pásla koně na balkoně, které nacvičilo nezávislé profesionální brněnské divadlo Feste, a to zdarma pro všechny pozvané. Občerstvení po představení bylo dílem i darem brněnské restaurace Avia.

BRNO – Dělnická strana sociální spravedlnosti (DSSS) připravuje na 1. máje pochod městem. Radnice Brna-střed se sice snažila naplánovaný pochod extrémistům zakázat, ale soudy její rozhodnutí zrušily. Pochod se uskuteční přes místa, kde se Romové nejvíce vyskytují, tedy ulicemi Cejl, Jugoslávská, Milady Horákové a Koliště. Nevládní organizace budou pochodu radikálů nenásilně čelit.

PRAHA – Vláda přijala výroční zprávu o činnosti Agentury pro sociální začleňování v romských lokalitách v roce 2010. Popisuje výsledky ve třinácti pilotních lokalitách i deseti nových, v nichž Agentura začala působit od května loňského roku. „Rok 2010 byl pro Agenturu klíčový. Dokázali jsme nastartovat rozsáhlý projekt ze strukturálních fondů, díky kterému jsme mohli rozšířit působení do dalších deseti měst a obcí na celkový počet 23,“ uvedl šéf Agentury Martin Šimáček. (www.romea.cz, kh)

Děti z Khamora pluly na Classiku

PRAHA – Asi dvacet dětí z nízkoprahového centra pro děti a mládež Khamoro se 29. března vypravilo na klubový výlet.

Šlo o jejich odměnu za dobré chování v klubu Khamoro. Snažíme se je tak motivovat k jednání a chování, které by si v nejlepším případě „odnesly“ i do budoucího života. Na pamíku Classic jsme asi hodinu pluli po Vltavě. Všem se plavba líbila, vyšlo nám krásné počasí. Po obědě jsme navštívili Občanské sdružení R-Mosty. Seznámili jsme se soci-

álními pracovníky, klubovnou a některými klienty R-Mostů, kteří nám zahráli na hudební nástroje z klubovny (bicí, konga, bonga, varhany, elektrická kytara).

Po hudební produkci měli naši klienti možnost si vyzkoušet tyto hudební nástroje, utkat se ve stolním fotbale, připojit se na internet nebo si zahrát některé stolní hry.

Petra Kamenová

Pracovnice centra Khamoro
v Chodově
(www.khamoro-chodov.cz)

Pochod v Brně narazí...

Dokončení ze str. 1
krétních míst mají právo, jde ale o účelovou lež, jaké používá policie po celém světě.

Nebál bych se zapsat si služební čísla policistů a podávat na ně trestní oznámení, případně občansko-právní žalobu spojenou s náhradou škody, včetně požadavku na uhrazení nemocenské, pokud policisté budou lidem bránit v přístupu na místo násilně a někoho zranit. Nespoléhal bych se na to, že inspekce něco vyšetří, pokud by k tomu došlo, pokládal bych to za zázrak,“ uvedl zmíněný zdroj.

Právě tak nemají policisté právo odhánět z chodníků lidi, kteří odtud chtějí neonacistickému pochodu přihlížet. „V Krupce policisté zaháněli obyvatele nazpět do domu, čímž se dopustili omezování osobní svobody a zneužití pravomoci úřední osoby,“ řekl František Kostlán ze sdružení Romea.

Nenásilnou blokádu podporuje čím dál více osobností, výčet těch nejznámějších podává iniciativa Brno blokuje na svém webu. Svým členům doporučuje účast na blokádě Český svaz bojovníků za svobodu: „Doporučujeme našim pobočkám zúčastnit se s svými členy na této blokádě, neboť neonacistickému a neofašistickému řádění je třeba postavit hráz z co největšího počtu slušných lidí a členové Českého svazu bojovníků za svobodu do tohoto počtu rozhodně patří.“

Jakub Patočka, šéfredaktor Deníku Referendum, řekl, že „provokační pochody nácků šlapou po lidské důstojnosti těch nejzranitelnějších a nejméně oblíbených menšin. Přesto takto začínají všechna hnu-

tí, která chtějí nastolit nacionálně-socialistickou diktaturu.“

Podle socioložky Jiřiny Šiklové „začínají velké problémy z malých. Zatím vypadají demonstrace mladých nespokojených lidí s neonacistickými a rasistickými symboly jenom jako pochybný folklor. Podobně se lidé kdysi smáli Hitlerovi, ve Vídni Horstu Wesselovi, u nás potrhly henleinovcům. Proto je třeba demonstrovat klidnou formou svůj odsudek k takovému akcím. Agresivita těchto neonacistů stoupá s lhostejností těch ostatních. Lhostejnost považují za strach, a to jim zvedá sebevědomí.“

Na Malinovského náměstí, kde se sejdou někteří účastníci blokády před odchodem do ulice Cejl, bude též ve 12.30 začínat ekumenická bohoslužba za překonání násilí. Tu připravují dobrovolníci několika brněnských církví.

„Jako křesťané jsme narůstajícími aktivitami neonacistů znepokojeni, a proto jsme se rozhodli sejit k ekumenické bohoslužbě za překonání násilí neonacismu. Cílem bohoslužby je postavit se proti násilí silou modlitby, projevit odmítavý postoj vůči extremismu a navázat na Dekádu k překonání násilí, vyhlášenou v roce 2001 Světovou radou církví,“ uvádí se na webu organizátorů bohoslužby.

Tuto bohoslužbu podpořil i předseda Ekumenické rady církví v ČR a synodní senior Českobratrské církve evangelické Joel Ruml.

Další protestní akci plánuje iniciativa V Brně neonacisty nechceme. Jde o symbolickou protestní akci s kulturním programem. Uskuteční se u Muzea romské kultury,

na rohu Bratislavské a Hvězdové ulice, uvnitř zástavby, kudy extrémisté podle nově dohodnuté trasy nepůjdou.

Iniciativu podpořila i Židovská obec Brno. „Kdo jiný by to měl učinit než my,“ citovala iniciativa předsedu Pavla Frieda. Začátek této akce je v 11.00 hodin.

Další odpůrci neonacismu chystají divadelní happening. „Vážení přátelé, někdo si tu troufá ničit krásu pučického jara! Prvního máje budou Brnem pochodovat sympatizanti neonacismu. Náckové a nácky – jsou to takoví panáci strašáci, kteří se naparují, když se jim daří nahánět strach, a splasknou, když si z nich nikdo nic nedělá. Připojte se ke skupině šašků, žonglérů, divadelníků, kejklířů, furiantů, bláznů, komediantů, kteří připravují pouliční divadelní happening jako výraz stesku nad hloupostí některých lidí,“ uvádí se v pozvánce na facebooku.

Podle dosavadních informací se neonacisté začnou scházet v parku Koliště, již od 11.00 hodin, jejich akce začne na tomto místě ve 13.00 hodin. Potom mají pochodovat přes ulicemi Koliště Milady Horákové, Merhautova, Jugoslávská, Vranovská, Cejl.

Zástupci brněnského magistrátu se ještě pokoušejí dohodnout s pořadateli na změně místa, odkud shromáždění vyrazí. Park Koliště není podle tajemníka magistrátu Pavla Loutockého nejvhodnější z bezpečnostního hlediska.

Demonstrace a pochod se uskuteční pod názvem „Proti invazi cizích pracovníků a exodu našich lidí“. (www.romea.cz)

O Roma vakeren (Romové hovoří)

► so 20.05 – 21.00 h

- ✓ aktuální zprávy a reportáže ze života Romů
- ✓ kultura, literatura, hudba
- ✓ vysílání v českém a romském jazyce

Radiožurnál
ČESKÝ ROZHLAS 1

S čím vším si spojují letošní 1. máj Romové z brněnských ulic

„Dobrý den, nezlobte se, že vás ruším, obcházím rodiny, které žijí v této městské části, a chtěla bych vás informovat, že 1. května tudy projde průvod DSSS. Nevím, jestli jste o tom už slyšeli.“

(Romka, na mateřské dovolené, Brno, 14. dubna)

„Ano, byli u nás na dvoře policajti a říkali, co máme dělat. Zavřeme se doma, okna zavřeme, děcka nikam nepustíme. To víte, bojíme se o ně.“

Se strachem

(Romská žákyně 3. třídy, Brno, 12. dubna)

„Ahoj, můžu se na něco zeptat? Prý mají být na Bratislavské neonacisti a prý chtějí bít Romy.“

S násilím

(Romský žák 2. třídy, Brno, 12. dubna)

„Byli u nás policajti a říkali, že se máme jít bránit proti náckům, máme si prý sehnat zbraně.“

S chaosem

(Romka na mateřské dovolené, Brno, 14. dubna)

„Já tomu nerozumím, proč nemáme vycházet ven, to jsme nějaké krysy? Dřív jsme chodili na prvního máje do průvodu s praporkama a teď budeme se strachem sedět doma.“

S tím, co chceme či musíme přijmout jako normální

(Rom, podnikatel, Brno, 20. dubna)

„Nedokážu si představit, že by moje dcera viděla, jak do mě někdo kope. Nikdy by to nedokázala pochopit a nikdy by to nevymazala z paměti.“

Se zapomínáním toho, co už tu bylo

(Romka, pracuje jako sociální pracovnice, Brno, 15. dubna)

„Kdy už lidi pochopí, že to není jen o Romech. Dokud nepůjdou společně protestovat Romové, gádžové, staří, mladí, tak to bude narůstat a nakonec to odnesou všichni – Romové, gádžové, staří, mladí.“

S lidmi...

Tyto krátké postřehy a názory jsem zachytila mezi brněnskými Romy během posledních dubnových dnů. Snažím se o nadcházejících

událostech s lidmi hovořit. Ačkoliv jsem vysokoškolsky vzdělaná, mám snadný přístup k informacím a do jisté míry s nimi umím pracovat, nedokážu na některé otázky odpovědět. Neumím se pohotově vyrovnat se situací, ve které děti ve věku osmi let mluví o neonacismu, násilí, strachu a nutnosti se bránit, protože jsou Romové. Tuto svou neschopnost si vysvětluji tím, že tyto situace pro mě stále nejsou normální a jako normální je odmítám vnímat.

Bohužel se stávají normálními ve světě romských dětí. Ačkoliv se nedopustily ve svém životě ničeho protizákonného a protistátního, slyší, že jsou špatné a že tento stát ničí. Ptají se nás dospělých, proč to tak je. Pomalu v sobě pěstují nenávisť proti něčemu, co nedokáží ani popsat.

Chtěli jsme pro děti uspořádat prvomájový výlet, oslavit jaro, proběhnout se v lese a užít si tolik očekávaného slunce. Prvního května ale romské děti v Brně na slunce nárok nemají.

Lucie Čechovská
Koordinátorka vzdělávacích projektů v Muzeu romské kultury.

Romové, úředníci a dávky

Po přečtení tohoto titulku si každý člověk pomyslí, že článek bude pojednávat o tom, jak Romové sociální dávky zneužívají. A že svým přehledem o sociálních dávkách by tzv. strčili do kapsy možná i úředníka přímo z kanceláře pro výpočet sociálních dávek.

Opak je ale pravdou. Netvrdím, že Romové neznají svá práva na tyto dávky. Ano, znají, ale zdaleka ne všichni. Již několikrát jsem osobně zjistila, že mnoho romských rodin nepobírá to, na co mají nárok. A že bývají ochuzeny, poněvadž jim v záležitosti buď nikdo neporadil, nebo úřednice jim neoprávněně tvrdila, že nemají na dávku nárok, přestože měly. Stejně tak na kartu zdravotné a tělesné postižených (ZTP/P).

Poznala jsem několik maminek, které měly velký problém s vyřízením dávek.

Jednalo se konkrétně o rodinu s těžce postiženým dítětem a matka nepobírala ani základní dávku příspěvek na péči. Přestože bylo jasné, že dítě na tuto dávku nárok má.

V jiné rodině žilo dítě s těžkým pohybovým postižením, nechodilo, jen sedělo, a rodině byla zamítnuta žádost o vozík pro invalidy.

Osobně mám zkušenost s neochotou úřednice, když jsem žádala

o nárokovou dávku, protože sama pečují o těžce zdravotně postižené dítě. Úřednice mi do očí tvrdila, že na tuto dávku nárok nemám, ale já jsem věděla, že ano. Vypsala jsem formuláře a čekala na rozhodnutí. Vyšlo samozřejmě v můj prospěch. Kdybych tehdy dala na slova úřednice, o dávku bych nezažádala a nepobírala to, na co mám nárok. A takto dopadá spousta lidí. Nejde jen o občany romské národnosti. Každý člověk se v těchto věcech nevyzná a spoléhá na to, že na úřadě mu přece řeknou, na co nárok má a na co ne. Věřím jim. Ale někdy se stává, že občan dostane velmi mylné informace.

Proč to tak vůbec je? Nevím. Nechápu to. Asi mnohdy záleží na tom,

jak se k tomu člověk postaví. Není úředník jako úředník. S jedním se dá mluvit jako s normálním, chápat člověkem, který vyslechne a hlavně poradí. S druhým se nedá mluvit vůbec, je neochochotný, arogantní, vše hned zamítá. S takovým je těžké něco projednávat. A ještě hůř vše dopadá, přijde-li jako žadatel občan tmavé pleti. Pokud narazí na výše zmíněného úředníka, pak ho opravdu lituji. Možná by bylo na místě jednoduše zajít za vedoucím odboru a věc projednávat přímo s ním. Případně požádat o přeložení k jinému úředníkovi.

Nechci za každou cenu očerňovat jejich práci, to jistě ne, tyto situace, které jsem popsala jsou, ale spoň doufám, ojedinělé. Přesto se mějme spíše na pozoru a pokud si nejsme jisti pravdivostí, můžeme se obrátit na občanskou poradnu, která by nám měla poradit.

Věřím, že se také úředníci setkávají s konfliktními lidmi, ano, to jim nezavídím, protože někteří lidé dokáží být opravdu zlí a užívají ne moc hezký slovníček. Ale to jaksi patří k takovému zaměstnání, kde dochází k přímému kontaktu s lidmi. Na to musí být připraveni. Ale já, jako žadatelka, nebudu nikdy připravena na aroganci a neochotné jednání.

Lajla Žigová

Srovnávání nesrovnatelného?

Ve čtvrtek 21. dubna slavila ODS svoje dvacáté narozeniny na Žofině v Praze. Ve vsi pompě, ale nezastržené ve víru žabomyší války mezi tatíčkem zakladatelem a některými dalšími, „nehodnými jeho odkazu“.

Jde o historickou náhodu docela směšného rázu, že současně slavilo své dvacáté narozeniny i Muzeum romské kultury v Brně: skromné a důstojné.

Jako bychom chtěli srovnávat oheň a vodu, případně nebe a pek-

lo. Vyberte si a srovnajte nesrovnatelné!

Dvacítku bychom mohli považovat za věk dospělosti a nabytí rozumu. Muzeum své dvacetiny oslavilo divadelním představením Pásla koně na balkoně. Jednalo se o velmi kritické a nonkonformní představení z dávné budoucnosti lidstva v roce 2250, zkoumající osud romského národa a jeho zánik. Dosti příšerný, přesto představitelný obraz budoucnosti.

Tento kus je dílem divadla Feste, nezávislého profesionálního brněnského divadla. Věnovalo ho Muzeu romské kultury a pozvaným hostům zdarma. Muzeum pozvalo na toto představení své přátele, známé a podporovatele. Bylo jich naštěstí celkem dost.

Určitě směrem k veřejnosti vyslalo vzkaz o své dospělosti nesrovnatelně vážnější a moudřejší, než nám to ve čtvrtek ukázala ve vsi „parádě“ ODS.

Karel Holomek

komentář

Monika Šimůnková? Spíš jen nevinná oběť

KAREL HOLOMEK

Nedávno byla do vysoké funkce vládní zmocněnkyně pro lidská práva jmenována v dané oblasti nepříliš známá mladá dáma. Kdo by se mohl divit, že tuto celkem lákavou funkci beze všeho přijala? Pravděpodobně nevěděla, do čeho jde.

Na druhou stranu však také nemůže být pochyb, že s přijetím té funkce měla a stále ještě má ten nejlepší úmysl konat dobrou a svědomitou práci v oblasti lidských práv. V tomto směru bych byl jednoznačně na její straně a dopřál jí času i možností, aby se této práci zhostila se ctí. Nezáleží to ovšem tak jednoznačně jen na jejich možnostech.

Tady mi nezbývá než se poohlédnout jinam, kde se těch možností nabízí víc a kde se daly mnohem snadněji uvést v život. Myslím vládu, již leží na stolech akční programy začleňování Romů do společnosti. Má možnost mocenské a finanční tento program uvést aspoň částečně do života. Pohříchu se tak neděje.

Dovolte jedno konstatování člověku, který se již drahnou dobu zabývá touto problematikou a v poslední době byl též jmenován členem Rady vlády pro záležitosti Romů. Radu nyní řídí premiér Nečas.

Při prvním zasedání této rady loni v listopadu jsem to byl já, kdo se premiéra zeptal, kdo je pro něho poradcem v otázce integrace Romů do společnosti, a zda by to případně nemohla být tato rada? Premiér s chladnou tváří pokerového hráče odvětil, že ovšem je to tato rada. Bylo nutno nějakou dobu počkat, zda tomu tak skutečně je. Příležitost přesvědčit se o skutečném stavu premiérovy náklonnosti k radě se naskytla při jejím dalším zasedání nedávno, v dubnu. A hned bylo vidět: Tato rada neslouží premiérovi k poradenské funkci ve věci, které evidentně rozumí lépe než tučet jeho poradců. Veškeré návrhy rady a lidí kolem nebyly ani zčásti akceptovány. Jako pikantnost se nabízí podrobit zkoumání sliby ministra školství Dobeše a skutečnost. Ale teď jde spíš o to, zda za této situace může jakýkoliv vládní zmocněnec učinit něco víc než jen zabezpečovat „úřední“ agendu lidskoprávního týmu, který na Úřadu vlády je a musí něco vykazovat. Nic víc, nic méně. Je to dost, nebo málo?

Za dané situace musím konstatovat, že tuto vládu obtěžkává příliš mnoho jiných starostí, než aby ji osud Romů a vše, co s tím souvisí, leželo na srdci. Můj vzkaz Romům je: Počítejte s tím a zařídte se dle toho.

A pokud jde o paní vládní zmocněnkyni Šimůnkovou? Nebuďte na ni moc přísní a držte jí palce, aby aspoň něco udržela nebo dosáhla. Jestli se jí to nepodaří, nebude to její vina.

Řekl bych taky, že premiérovi a těm, kteří mu tento krok poradili učinit, je dobře známo, jak se ve skutečnosti věci mají.

co na to naše právnička?

Jaké změny v oblasti bydlení přinese novela občanského zákoníku?

V minulém čísle Romano hangos jsme se začali seznamovat s vládním návrhem novely občanského zákoníku.

V pořadí další navrženou změnou je nové znění ustanovení § 689 občanského zákoníku. Připomeňme si nejprve jeho dosavadní obsah. Toto ustanovení především nájemci a osobám, které spolu s ním žijí v bytě, ukládá povinnost užívat byt, společné prostory a zařízení bytu řádně a řádně požívat plně, které je s užíváním bytu spojeno. Dále ukládá nájemci povinnost písemně oznámit pronajímateli veškeré změny v počtu osob, které s ním žijí v bytě, a to do 15 dnů ode dne, kdy ke změně došlo.

Následuje nově navrhované znění § 689 občanského zákoníku:

- (1) Pronajímatel má právo požadovat, aby v bytě žil jen takový počet osob, který je přiměřený velikosti bytu a nebrání tomu, aby všechny osoby mohly řádně užívat byt a žít v hygienicky vyhovujících podmínkách.
- (2) Pronajímatel má právo vyhradit si v nájemní smlouvě souhlas s přijetím další osoby do bytu. To neplatí, jedná-li se o nájemcova manžela, partnera, sourozence, rodiče, snachu, zetě, vnuka nebo nájemcovo dítě nebo dítě jeho manžela nebo partnera.
- (3) Při vzniku nájmu nájemce oznámí pronajímateli počet osob v bytě, jejich jména, příjmení a data narození. Změny těchto údajů, uzavření manželství anebo přechod nájmu oznámí nájemce pronajímateli bez zbytečného odkladu. Neučiní-li tak nájemce ani do dvou měsíců ode dne, kdy změna nastala, má se za to, že hrubě porušil svoji povinnost.
- (4) Jestliže nájemce ví předem o své dlouhodobé nepřítomnosti v bytě spojené se složitou dosažitelností své osoby, oznámí tuto skutečnost pronajímateli. Současně označí osobu, která po tuto dobu zajistí možnost vstupu do bytu v případě, kdy to bude nezbytně nutné. Pokud nájemce takovou osobu neoznačí, je takovou osobou pronajímatel.

JUDr. Ludmila Krátká

Autorka je advokátka (AK Příkop 2a, Brno, e-mail: ludmila.krataka@seznam.cz, tel.: 731 479 587).

Už delší dobu vykonává po Michaelu Kocábovi funkci vládní zmocněnkyně pro lidská práva a národnostní menšiny Monika Šimůnková. Nás zajímalo:

Co od vládní zmocněnkyně očekáváte a jaké její aktivity jste zaznamenali?

Antonín Ferko

Publicista, žije v Bavorsku.

Paní Šimůnkovou neznám, tak nevím, co od ní mohu očekávat. Popravdě nic, jako od každého zmocněnce pro lidská práva! Mezi její priority by měla patřit lepší koordinace s evropskými zmocněnci pro lidská práva. Zlepšení životní situace emigrantů. Lepší a pružnější migrační politika. Boj proti rozšiřování a stavění nových sociálně vyloučených lokalit. Boj proti chudobě a nevzdělanosti sociálně slabých spoluobčanů. Zamezení provokativních akcí typu prvo májový pochod „neodělnické“ strany. a tak dále. Má toho hodně a nic od ní neočekávám.

Eva Dobšíková

Učitelka, aktivní v Židovské obci Brno.

Novou zmocněnkyni neznám, ale kdybych byla na jejím místě, usilovala bych všemi způsoby o možnost zaměstnání pro každého Roma, i kdyby se takové místo mělo dotovat. Stejně tak o vzdělávání dětí od předškolního věku podle nejlepších zkušeností, jaké s nimi máme. A máme jich dost, jen doopravdy chtít.

Magdaléna

Pracovní konzultantka, Olomouc.

Nejdřív chci říct, že jsem ráda, že bude opět vycházet Romano hangos. No a k vaší otázce – od vládní zmocněnkyně Moniky Šimůnkové očekávám, že se třeba nějak zasadí, aby si Dělnická strana nemohla psát dodatek „sociální spravedlnosti“. Na to, myslím si, nemá právo. Jak si představuje „sociální spravedlnost“, co myslí tím pojmem? Vždyť mezi Romy jsou i slušní lidé – doktoři, umělci, malíři, učitelé, kteří chodí do zaměstnání.

Jiřina Šiklová

Socioložka, publicistka, Praha.

Hezky se usmívá, je mladá, ale o její činnosti zatím nic nevím. Měla by dokončit rozpracované úkoly svého předchůdce, Michaela Kocába. Není nutné začínat jiné aktivity, když ty předchozí nejsou dokončeny.

Jozef Holek

Koordinátor pro národnostní menšiny Libereckého kraje.

Moje očekávání je nulové. Vládní zmocněnkyně zatím nejeví zájem o naši problematiku. Občanskou část Rady vlády sice ignoruje, ale dejme jí čas i prostor. Politici ji dosadili do funkce a ti také určují priority, které nám Romům jsou – vlastně nejsou – utajené.

Milan Daniel

Pracovník pardubického družení Most pro lidská práva.

Paní zmocněnkyni neznám. Pokud vím, tak se věnovala oblasti, která je mimo můj zájem, a neočekávám od ní nic. Všechno pozitivní nad tento limit pro mne bude příjemným překvapením.

Drahomír Radek Horváth

Publicista, projektový asistent, Děčín.

Po nepříjemné zkušenosti s jejím NE angažmá v kauze Nový Bydžov již od ní neočekávám vůbec nic. Pouze jediná tisková zpráva jaro nedělá a její přítomnost na protestní akci vedle Michaela Kocába a Džamily Stehlíkové by dala jasný signál směrem k neonacistické scéně, že ten její úřad to myslí vážně. Nedorazila na shromáždění řadových občanů, kteří jasně vyjádřili svůj názor, že si nepřejí neonacistické pochody v našich městech. To považuju za velice neprofesionální přístup.

Bohumil Řeřicha

Člen kruhu přátel Česko-německého porozumění, Lubenec.

Od nové vládní zmocněnkyně žádný velký posun neočekávám.

Milouš Červenci

Ředitel Památníku Lidice.

Za Památník Lidice i za sebe věřím, že naváže na práci svého předchůdce Michaela Kocába v oblasti práv menšin, zejména však směrem k romské problematice, i když to jako žena nebude mít zrovna lehké. Měl jsem možnost se s paní Šimůnkovou osobně setkat nedávno při zahájení sezony v Památníku Lety a působila na mě vstřícným dojmem s velkým zájmem o, pro ni novou, problematiku.

Lýdia Poláčková

Koordinátorka pro romskou menšinu na ostravském magistrátu.

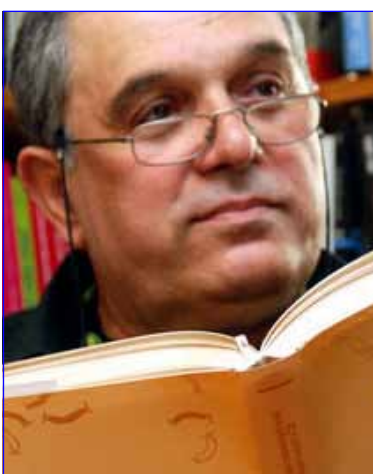
Neočekávám od ní nic. Svůj postoj k romské radě, potažmo k romské problematice, ukázala tím, že nebyla ani na pár hodin na výjezdním zasedání romské části Rady vlády pro záležitosti romské komunity. A jak jsem právě zjistila, nebude ani na monitorovacím výboru Agentury pro sociální začleňování. Pokud se situace vyvine jinak, budu jenom příjemně překvapena.

(pp)

Zplnomocněnkyně se jen rozhlíží

Tento rok v únoru jmenoval premiér Nečas do funkce zmocněnkyně pro lidská práva Moniku Šimůnkovou. Ta se dosud zabývala ochranou dětí. Teď bude mít na starosti celou agendu lidských práv. Myslím, že paní Šimůnková to nebude mít ve funkci lehké. Jednak proto, že Michael Kocáb nasadil laťku vysoko, a též proto, že zmocněnkyně je ochotna tancovat tak, jak Nečas píská. Už mnoho lidí o tom přesvědčila, když veřejně prohlásila, že úřad, který zastává, není jen pro Romy. Co si o tom Romáci mají myslet?

Kocáb se Romů zastával, kdežto Šimůnková se chová tak, jako by romský problém ani neexistoval. Říká, že Romové nejsou v ČR diskriminováni. Tím vlastně odsouvá Romy na slepou kolej. Kocába vět-

šinová společnost pro jeho aktivity odsuzovala, ale dnes mnoho Romů ani neví, že nějakého zástupce mají.

Monika Šimůnková se mediálně nijak neprezentuje, ale když už náhodou někde promluví, tak je hned

poznat, že Romové to s ní budou mít ještě těžší, než bez ní.

Dost dobře nechápu ani premiéra Nečase. Zrušil ministerstvo pro národnostní menšiny a odvolal i Kocába, a tím sám vlastně odsunul romskou problematiku na slepou kolej. I on, předseda vlády ČR, podceňuje utrpní Romů.

Také je pravda, že Šimůnková působí ve funkci zatím krátce. Také vím, že to ve své funkci nebude mít lehké. Ve společnosti to věř, politická scéna hraje už dlouho tragikomické divadlo a lidé toho všeho mají dost. Do toho se Romové hlásí o svá práva, rasismus narůstá a ve společnosti hoří ohně. Doufám, že to paní Šimůnková všechno zvládne. Přeju jí hodně úspěchů.

Gejza Horváth

Chcete přispívat na naše anketní a tematické stránky?

Ozvěte se na pecinkapavel@seznam.cz nebo rhangos@volny.cz

Kočičí rodinka

Žila jednou jedna krásná rodinka. Tatínek byl přísný, ale zato velice spravedlivý kocour. Maminka zase krásná a velice čistotná kočka. Tito dva zamilovaní měli spolu koťátko, již v předškolním věku. Do školy se velice těšilo. Jmenovalo se Rozárka. Bylo celé bílé s červenými očima, hravé a rozmazlené. Nejráději mělo, když ho maminka lechtala po bříšku, poté sladce usnulo. Když se Rozárka probouzela, měla nachystané čerstvé mlíčko. To přímo milovala.

Jednoho dne pro ni měli rodiče přichystané překvapení. Chtěli ji povědět radostnou novinu. Rozárka se nemohla dočkat. Sedla si a poslouchala. Její maminka kočička spustila.

„Tak Rozárko, už nebudeš sama, brzy budeš mít sourozence.“

„Ano, Rozárko, tvá maminka je těhotná a brzy porodí malé koťátko,“ dokončil tatínek kocour.

Rozárka vytřeštila oči, div jí nevypadly z důlků.

„Cccože?“ vysoukala ze sebe.

„Máš radost?“ zeptala se jí maminka kočička.

„Já nevím maminko, ale..., asi jo.“ Lezlo to z ní jak z chlupaté deky.

„Až trochu povyroste, budete si spolu hrát,“ snažil se ji rozveselit tatínek.

Jenže, jak se zdálo, ani to nepomohlo. Rozárka byla smutná a se sklopenou hlavičkou odešla do svého pokoje.

„No, snad se z toho vyspí,“ doufala maminka kočička.

Mladé koťátko celou noc přemýšlelo a lámalo si svou kočičí hlavičku, co se stane, až se to malé narodí.

Několik dalších dnů její rodiče stále mluvili o nenarozeném koťátku. Povídali si, že už se nemohou dočkat, až se narodí, a přemýšleli, jak se bude jmenovat a komu se bude podobat... A takto vydrželi mluvit celé dny a noci.

Malá Rozárka byla den ode dne smutnější a znechucená ze sladkých řečí svých rodičů. Vždyť ještě není ani na světě a už jsou úplně mimo a jí si skoro nevšímají. Co bude potom, až se to narodí, dělala si starosti Rozárka. To už se na ni nejspíš ani nepodívají. Při takových

myšlenkách se jí slzy kutálely po kočičí tlamičce.

„Na co vůbec potřebuji rodinu?“ ptala se sama sebe Rozárka.

„Dokážu se o sebe postarat sama. Odejdu z domu, půjdu do světa a žádné rodiče ani sestřičku nechci a ani nepotřebuji!“

Rozárka byla rozhodnutá. Počkala si na noc, až kocour s kočkou usnou a pomalu se vyplížila ven z domečku. Vzala si s sebou batůžek a v něm dvě skleničky svého oblíbeného mlíčka.

„Kdo tu je?“ zeptala se Rozárka.

„Nikdo“ ozvalo se tenkým sameťovým hláskem.

„Haló kde jste kdo?“ opět se vyptávalo koťátko.

„Tady, my jsme tady!“ ozvalo se.

Koťátko se rozhlíželo, ale bohužel nikoho nevidělo.

„Tak když se mi nechcete ukázat, jdu pryč!“ odpověděla Rozárka již našťvaným hlasem.

„Tak se podívej do trávy, my jsme tam a hrajeme si na honěnou!“ rozkázal koťátku ten samý hlásek.

Rozárka se podívala do trávy a vskutku tam bylo plno malých a barevných víl. Některé dokonce poletovaly.

„Kdo jste?“ zeptala se nadšená Rozárka.

„My jsme barevné vílky a celé dny se jen smějeme a hrajeme si na honěnou. Jsme moc veselí, hi hi hi,“ odpovědělo jí několik víl dohromady a neustále se přitom smály.

„A proč se pořád smějete?“ nechápala Rozárka. „To se mně vysmíváte?“

Na to jí hned odpověděly všechny víly společně: „Ale kdepak, nesmějeme se tobě. My se smějeme, protože jsme rády, že jsme spolu a že máme velkou rodinu, která je čím dál větší. Podívej, tady v těch květech se brzo vylíhnou další malilinkaté vílky. Budou to naše sestřičky, o které se budeme starat, a až povyrostou, budeme si spolu hrát, smát se a hrát si na honěnou!“

Rozárka zesmutněla. Vzpomněla si na slova svého tatínka kocoura, který jí řekl, že až to kočičí mimi povyroste, tak si spolu budou hrát. Nenapadlo ji, že mít sestřičku, se kterou by si hrála, bude skvělé.

„Přidej se k nám a buď naší sestřičkou, bude nám veseleji,“ vyzývaly ji víly.

„Kdepak, já nemůžu, nepatřím k vám. Ráda jsem vás poznala, ahojte,“ rozloučila se Rozárka a vydala se dál po cestě.

„Ahoj, také jsme tě rády poznaly!“ rozloučily se současně barevné víly.

Nešťastné koťátko nevědělo, co si má počít. Celou cestu potkávalo zvířecí rodinky, které se radovaly z toho, že mají jeden druhého. Jenom Rozárka byla sama. Želví rodinka ji pomohla aspoň s tím, že ji nabídlu vodu, kterou měla pro sebe ve džbánu. Ale Rozárka byla tak unavená, že odpadla a tvrdě usnula v zelené trávě.

„Chuděrka malá, musela si toho hodně vytrpět,“ poznala želví maminka.

Rozárce se zdál krásný sen. Sen o tom, že je doma se svou maminou a s tatínkem a všechno je při starém. Starají se o ní, hrají si s ní a rozmazlují ji...

„Rozárko, vstávej, prober se už“ volá na ni najednou její maminka.

„Celé dva dny jsme tě hledali a nakonec jsme tě našli, jsme za to moc šťastní.“

Rozárka se z toho snění nechtěla probudit. Ale nakonec otevřela očka a opravdu nad sebou viděla své rodiče a už neležela v trávě, ale ve své měkké postýlce.

„To nebyl sen!“

„Mami, tati, já jsem tak ráda, že vás vidím! Už to nikdy neudělám!“ omlouvala se Rozárka. „Co tě to proboha napadlo?“ zeptal se jí přísně tatínek kocour.

„Promiňte mi to, já jsem žárčila na tamto,“ ukázala prstem na maminčino břicho.

„Ale Rozárko, to, že budeme mít další koťátko přece neznamená, že tebe nebudeme chtít. Pořád tě budeme mít rádi a naše vztahy budou ještě silnější. Nic se nezmění, uvidíš,“ uklidňovali ji kocour s kočkou.

Rozárka byla velice šťastná, že to tak dopadlo a nyní se těší s rodiči, až se další potomek narodí. A nejvíc na to, jak si spolu budou hrát... až trochu povyroste, že?

Kali

Edy Balog: K boxu mě přivedl Bruce Lee a jeho křik

Dokončení ze str. 1

se tak mezi nejmladší bojovníky, do historie a také do knihy nazvané Byli při tom. Učil jsem se styly jako box, taekwon-do, karate shoto-kan, judo a thai-box.

Můžete popsat některé soutěže či turnaje a vaše případná ocenění?

Mám za sebou asi stovku zápasů. Jak už jsem řekl, na mistrovství České republiky roku 1999 v Praze to bylo 1. místo, dále na mistrovství světa v Rakousku roku 2001 3. místo, mistrovství ČR v Olomouci v roce 2002 mi přineslo 1. místo. No a dál to bylo 3. místo na mistrovství světa v Belgii v roce 2003 a 1. místo na Mistrovství ČR v Olomouci ve stejném roce.

Hodily se vám už někdy tyto zkušenosti, musel jste se třeba na ulici bránit napadení?

Nebudu tvrdit, že ne. Ale problém si vždycky našel mě, nebezpečí jsem já sám nevyhledával. A jiné východisko ze situace pak ani nebylo.

Požádal vás už někdo, abyste ho některé z těchto věcí naučil, aby se sám mohl bránit?

Devět let jsem vedl v Karviné školu se zaměřením na kick-box a thai-box spolu s mým otcem a trenérem boxu Miroslavem Příbylem. Měli jsme mnoho zájemců o toto bojové umění. Nejenom kluků, ale i dívek. Kromě toho jsme se zúčastňovali turnajů, které se konaly na Moravě, v Plzni a v zahraničí.

Trénujete stále mladé? Vidíte mezi Romy zájem o tento druh sportu? Myslíte, že se jim to bude v životě hodit?

Samozřejmě rád předám lidem, kteří mají zájem se něco naučit, svoje zkušenosti. Romům i Neromům.

Ptal se Pavel Pečinka

Foto: Vladimír Kozelek

Kamavas te džal andre khangeri

Tosara ušřil'om, he gondolinavas pre Leste. Ča Leske šaj pal'ikerav pal miro džživipen. O džživipen hino igen šukar, ča amen pes na'ikeras kavka sar kam-pel. Varesave džene pes l'ikeren ča pale pijatika, bavišagos pro automaty (sar phenel miri phuri daj: pro satana), varesave džene hine ajse, kaj len nane aňi so te chal a dživen pařivales. Ča jov amenge šaj lel o džživipen. Ačhilas pes mange jekh vecos, šunen...

Geľom andre khangeri. Sar doavľom, rodavas le rašas. Obdikľom pes, he dikľom rajkane obraza palo Devleskero čhavo, Ježiš Kristus he leskri dajori. Apsa mange chuťile avri andalo jakha. Jekhvar man vareko chudľas palo phiko. Darand'ïlom na kavka.

„Kamav man te odphenel le Devleske, hin mange pro jilo igen pharo. But bina man zacirden he andre suna, mangav tumen, potrebinav te pomožinel. Nane mange lačhes. Me som mek terňi a ajso pharipen pre miro šero he pro miro jilo, sako raťi ča rovav. Nakerďom nič kavka phuj, ňi-kas naobčordom aňi namurdardom. Varekaske ubližindom, phendom phuj lavora a mange hin igen pharo pal oda. Koda dženo mange odmukhl'as miri chiba. Aľe o Deloro na, me oda čujinav.“

O rašaj man chudľas vastestar he phendžas mange:

„Čajori miri, me tut boldom, tre papus pochovindom, tra da sikhavas. Me džanan, kaj nasal phuj čajori. Koda gul'ipen so tut hin andro tiro jiloro, vaš kada tut kamena te chal savore. Aľe ma de tut! Te koda manuš tuke imar odmukhl'as, o Deloro tuke odmukhl'as tiž. O Del hino jileskro, he rado dikhel savoren pro calo svetos. Modľin tut kijo Del, mi tuke pomožinel a snažin tut te nakerel imar ajse veci. Sal mek terňi, mušines pes but te sikhavel. Sikhaves tut calo džživipen, ma dara. O Del tut dikhel, he te les mangeha, pomožinela tuke.“

Bešľom mange he modľinavas man jekh ora. Pal'is geľom khere he koda gul'ipen, pal savo mange phenelas o rašaj, čujindžom. Geľom mange te pašľol, pal'ikerďom le Devleske. Iľom ke peste mira mačkica le Myšakos a geľom te sovel.

Lucie Sharrii Oračková

Jak jsem strašně chtěla jít do kostela

Ráno jsem vstala a hned jsem myslela jen na Něj. Jen Jemu můžu děkovat za svůj život. Život je moc krásný, jen my se nedržíme toho, čeho máme. Někteří lidé se drží jen alkoholu, hraní na automatech (jak říká moje babička: na satanech), někteří lidi nemají vůbec co jíst, ale žijí poctivě. Jen On nám může vzít život. Stala se mi jedna věc, poslouchejte...

Šla jsem do kostela. Jak jsem tam došla, hledala jsem faráře. Pořádně jsem se rozhlédla a viděla nádherné obrazy, na kterých byl syn Boží, Ježíš Kristus a jeho maminka. Slzy mi vyskočily z očí. Najednou mě někdo chytl za rameno. Šíleně jsem se lekla.

„Chci se vyzpovídat Bohu, na srdci mě tíží žal. Hodně hříchů mě straší i ve snech. Prosím vás, potřebuju pomoc. Není mi dobře. Jsem ještě mladá a co všechno tíží mou hlavu a srdce! Každou noc pláču. Neudělala jsem nic tak strašného, nikoho jsem neokradla ani nezabila. Někomu jsem ale strašlivě ublížila, řekla jsem škaredá slova a mrzí mě to. Ten člověk mi odpustil, ale Bůh ne, cítím to,“ řekla jsem.

Farář mě chytl za ruku a pověděl mi:

„Dcero moje, já jsem tě pokřtil, tvého dědečka jsem pochoval, tvoji matku učil. Vím, že nejsi špatná holka. Tu dobrotu, kterou máš v srdci – za tu by tě nejradši všichni zničili. Ale nedej se! Jestli ti ten človíček odpustil, Bůh ti odpustil také. Bůh je srdcař a má rád všechny lidi na celém světě. Modli se k Bohu, aby ti pomohl a snaž se už nedělat takové věci. Jsi ještě mladá, musíš se ještě hodně učit. Učíš se celý život, neboj se. Bůh tě vidí, a když ho poprosíš, pomůže ti.“

Sedla jsem si a hodinu v kuse jsme se modlila. Poté jsem šla domů a tu dobrotu, o které mi farář říkal, jsem cítila. Šla jsem si lehnout a poděkovala jsem Bohu. Vzala jsem si k sobě svého kocourka Myšáka a šla spát.

Lucie Sharrii Oračková

Romano Lil

www.rnl.sk – Rómsky nový list
noviny Rómov na Slovensku

Diskuse – kniha návštěv
www.srnm.cz/cz/guestbook.htm

co na to naši čtenáři?

Ještě pár slov k vaší anketě z prvního čísla RH ohledně romských asistentů při sčítání lidu. Chápu veskrze rozporuplné pocity všech příspěvatelů ankety. Na jedné straně musím souhlasit, že pomoc asistentů byla potřebná. Setkal jsem se s komisaři, kteří opravdu dali lidem obálku do ruky, se slovy „*ať si to pošlou*“. Někteří tito lidé pak oslovovali naše pracovníky s žádostí o pomoc. Otázkou je, zda nastavení této pomoci bylo voleno vhodně. Lidé potřebovali s formuláři pomoci, protože jim nerozuměli, a ne proto, že byli Romové. Můžeme se tak tázat, jestli nepotřebovali pomoci s formuláři jiné menšiny či skupiny nějak sociálně hendikepované. Každá z těchto skupin má svá specifika i hendikepy. Nebo bylo snad úkolem asistentů přesvědčit, aby lidé vyplnili kolonku „národnost romská“? Výtku lze snést na přípravu systému asistentů. Nikdo v podstatě do poslední chvíle nic nevěděl a dokonce oslovení některých asistentů v poslední chvíli zůstalo na neziskových organizacích, které začaly být zahlcovány žádostmi o pomoc s vyplněním sčítacích formulářů. Z mé zkušenosti se ukázalo pouze jako úspěšné vyhrožování desetitisícovou pokutou. Avšak vzhledem ke zkušenostem, jaké mají naši uživatelé se státem legalizovanými praktikami a institucemi, nelze se jejich obavám divit.

Tomáš Johanna, Ostrava

Při své cestě do Olomouce jsem objevil postranní oltář s romskou panenkou Marií. Je k vidění v bazilice na Svatém kopečku, foto přikládám.

Karel Holomek, Brno

Publicisté záměrně šokující!

Reaguji na příspěvek Romana Křištofa: Nazí císařové etnopolitiky a cikánská rodina aneb únos světové cikánologie do České republiky? uveřejněný v dubnovém RH 1/2011. Hned na počátku musím uvést, že zařazení tohoto textu do daných novin nebylo nejšťastnější redakterskou volbou, protože běžný čtenář čtrnáctideníku tento pokus o analytický text zřejmě ani nebude číst. Do takových novin se prostě nehodí vzhledem ke skladbě čtenářské obce.

Na druhou stranu dobře chápu, že pokud by text nevyšel v RH, nevjde nikde. S ohledem k povaze textu je jasné, že nemohl vyjít v odborném periodiku Gypsy Lore Society Journal, a to z prostého důvodu. Text si na analytický a odborný bohužel jen hraje; ve skutečnosti je až tristní snůškou osobních vývodů a dojmů autora, které na některých místech již zcela ztrácejí soudnost a snaží se patrně pomalu usínající čtenáře přebujelého textu oživit pikantními slovními spojeními jako například „*vystrkování ohanbí krve, původu a kmenové pospolitosti*“.

Text je z mého pohledu skutečně nekontrolovaným výlevem momentálních pocitů a nálad autora, které jen špatně skrývá za pokus o jakousi odbornost, jež však nevychází z žádného reálného podkladu. Ani z autorovy odborné výbavy dané vzděláním, ani pozdější erudicí; je zřejmé, že pisatelovy závěry jsou poněkud povrchní, že má nastudovanou jen tu část odborné literatury, která tak zvaně konvenuje jeho názoru, a to nestačí. Pak není divu, že v jedné větě odepíše „*jako jádro romského nacionalistického projektu*“ etnology zabývající se ať už jakkoliv romským tématem pod nálepku „*aktivističtí etnologové*“ – ale čtenář vlastně netuší, koho má autor konkrétně na mysli (osobně si nevybavuji nikoho). Ty spojí hned

za čárkou s romisty, sociálními pracovníky, příslušníky náboženského letničního hnutí (!!!), právníky atd. Při snaze o úplnost podotýkám, že autorovi ještě z daného seznamu vypadli historikové, muzeologové, kunsthistorici, antropologové, případně další, kteří se také romskému tématu v rámci své vědecké práce tu více nebo méně věnují...

K největším spekulacím textu pak patří teorie o falzu/ kopii východoevropských nacionalismů devatenáctého století, kterým má být právě koncept „*vynalézání romského národa*“. Podstatu falša shledává v neexistenci „*romského lidu, který by někde obýval území, na kterém by se jeho nacionalizující elita mohla dát do kopírování národních států*“. Zde je autor opět částečně mimo realitu, tzv. světová elita Romů zásadně nemluví o vlastním státu, který by požadovala (jako třeba v minulosti jiné etnikum v diaspoře – Židé), ale spíše o procesu myšlenkového sjednocování Romů bez ohledu na jejich příslušnost ke skupinám a podskupinám, a to se v jisté míře děje i bez iniciativy elit přirozenou cestou globalizačního vývoje světa, ať už autor chce či nikoliv.

Z takzvaného romského nacionalismu dělá svými dojmy, jež poněkud postrádají reálný základ, zbytečného strašáka a problém,

který v případě Romů je zcela někde jinde, než ho lokalizuje on sám.

Poslední moje poznámka k textu, který by jinak snesl i delší reakci (pokud bych ovšem považovala za smysluplné věnovat mu tolik pozornosti), se týká autorovy preference termínu Cikán. Je otázkou, proč právě na stránkách Romano hangos – Romského hlasu s podtitulem: Čtrnáctideník Romů v ČR používá v našich podmínkách jednoznačně dehonestující a navíc i ve veřejném diskurzu nekorektní termín. V odborných historických textech a zcela oprávněně jej užívám též, ale vždy s vysvětlením. To jsme však na tomto místě – novin pro širokou obec romských čtenářů – od autora nedostali.

Musím se přiznat, že autorova díkce mi sice ne zcela, ale přesto matně připomene díkci jiného publicisty, Američana Paula Polanskyho, který počátkem 90. let svoji dravou rétorikou rozčeřil spící hladiny české publicistiky naprosto ignorující protektorátní genocidu českých i moravských Romů a německých Sintů. Respektive, otevřel kauzu Lety u Písku. Svým dryáčnickým způsobem i hraním si na odborníka v historii dokázal to, co minimálně jeden skutečně kvalitní historik (s desetiletými odborné práce v archivech i terénu za sebou) před ním nedokázal. Na otevření kauzy to stačilo, ale mezery v jeho nepřesné citaci a možná i falšování historických dat se později zcela ututlat nedaly.

Nechci se Romana Křištofa reminiscenci na P. Polanskyho nijak dotknout, ani nechci lkát na svobodu slova (to ani v nejmenším!). Jen mám prostě nutkavou potřebu upozornit na jistá rizika fušování novinářů do odborných témat, a to ještě na stránkách neobdobných periodik.

Jana Horváthová

Historička, muzeoložka, nyní na mateřské dovolené.

Tak šikovná, malá dílnička...

Není nad to, když si najdete práci! Všechno zlé je najednou pryč.

Opět ve vás vzroste naděje na lepší žití. Myslím si, že takto uvažuje více lidí, kteří žijí práci.

A tu dobrou náladu přenesla i na mě moje dcera. Před rokem šla do částečného invalidního důchodu, byla z toho moc špatná. Nemoc si nevybírá, ať je člověk mlád nebo vysokého věku! Tak to je!

„Víš, mami, to nejde žít z důchodu, musím pomoci manželovi a najdu si nějakou práci aspoň na čtyři hodinky, kluka dám do školky a je to!“

„A nechceš si chvíli odpočinout?“ namítala jsem, přeci jenom to její astma...

„Budu se snažit najít něco, kde nebude prašno.“

„Vidím, že tě nepřesvědčím. Tak jo, když budeš potřebovat hlídání, jsem tady!“

Celá natěšená vykládala, co všechno si uspoří z práce, a důchod bude na živobytí.

Neuběhl ani týden a dcera mi přišla mi oznámit, že už si našla flek!

„Mami, tak malá šikovná dílnička! Je to chráněná dílna, jsou tam sami důchodci a docela milí lidé.“

„No to jsem sama ráda, že se ti to podařilo!“

„Peníze nic moc, ale to je dobré, víš, co všechno si budu moci koupit?“

Nebudu muset škludit a pomážu tím manželovi!“

A mluvila a mluvila, měla velkou radost. Jen ať jí ta radost vydrží co nejdéle! Byla jsem docela ráda, že má práci.

A tak skoro celý půl rok tam pracovala a sem tam se zmínila o chování svých kolegů.

Na moji otázku, jací jsou, mi odpověděla: „No, nevím, mami, co říct, jo, docela to jde, jen pořád probírají Romy a ne zrovna v dobrém světle!“

„A to je všude děvenko! Už jsi někdy slyšela, aby o nás mluvili hezky?“

„Jenže to není pravda! Za všechno přeci nemůžou Romové!“

„Já vím, že ne, ale nevšímej si toho! Ať si mluví co chtějí, jako kdybys tam nebyla, protože můžeš přijít o tu práci!“

„Máš pravdu, radši budu držet pus!“

„To bude nejlepší, jsi tam sama a oni jsou většina, tak se drž stranou a mlč!“

„Mami, tam je se mnou ještě jedna cikánečka a ta se k tématu nevyjadřuje – nelíbí se mi to!“

„Chce si udržet práci, proto je zticha, je chytrá!“

„Mně se to přičí, vždy jsi nás učila k tomu, abychom si řekli svůj názor nahlas!“

„To je pravda, jenže dnes je všechno jinak! Řekneš svůj názor – a jsi venku! A co tvoje mistrová? Co ona na to?“

„No právě! Vždy začíná téma o Romech ona!“

„Opravdu? A kolik jí je roků?“

„Nevím, tak střední věk, ale ona mně říká, to se netýká vás, vy jste úplně jiná, pořádná, čistotná.“

Jenže mně vadí, jak všechno hází na Romy!“

„Myslím si, že ta tvoje mistrová měla nějaký konflikt s Romy, a proto tak mluví.“

„Nevím, jen vím že je až moc arogantní!“

„Nic si s toho nedělej, nic nezmůžeme, hezky choď do práce a nevšímej si toho!“ Poradila jsem tohle dceři, ale tušila jsem, že to nebude mít dobrý konec.

Ona už je taková, nemá ráda bezpráví.

Neuběhl ani měsíc a dcera se objevila u mě uplakaná. Lekla jsem se, že se snad něco stalo klukovi.

„Stalo se něco malému?“

„Díky bohu ne.“

„A co se vlastně stalo, že jsi tak uplakaná?“

„Skončila jsem v práci!“ odpověděla mi, a znova se rozplakala.

„No, tak nebreč, ty jsi nebyla zticha, víd?“

„Ne,“ vzlykala.

„No tak snad nebudeš brečet kvůli práci, udělám ti káfičko a spolu to probereme!“

„Mami, to není kvůli práci – to je kvůli všemu! Mistrová mi řekla: Takhle by to nešlo! Vy se pořád zastáváte Cikánů, to se brzo rozloučíte! Takto mi řekla!“

„Ale proč? Jak k tomu došlo?“

„Jako vždy, začali mluvit o Romech a já jsem řekla, že to není pravda! Že když urážejí Romy, tak i mě, protože jsem jedna z nich!“

„A?“ „Jedna kolegyně řekla, že všichni Romové mají v sobě vrozený pud ke krádežím a že jsou kriminálníci, jenže já jsem s tím nesouhlasila.“

Namítla jsem, že i bílí kradou a mnohem více, že bílí kradou ve velkém. Mistrová nás přerušila a řekla, že tak by to nešlo, aby ona přede mnou nemohla říct o Cikánech co chce!“

„A proč jsi to nenahrála na mobil?“

„V té chvíli mě to nenapadlo! Mně přišlo líto všeho. Tebe, táty, mého syna a celé mé rodiny, najed-

nou jsem si uvědomila, že nás všechny uráží a já si nemohu pomoci!“

„Neplač! Nestojí ti za to žádná mistrová!“

„My přeci nejsme kriminálníci, nikdo z naší rodiny není v base!“

„Ale může být,“ zavtipkovala jsem.

„Mně není do smíchu! Co dělám špatně, že nás tak nenávidí?“

„Nevím, zlato, ale kdybychom nebyli my Cikáni, na koho by nadávali? Jak by si ulevili? Víš, kolik lidí využívá nás Romy dokonce i k politické kariéře? Nedělej si z toho hlavu! Život jde dál, jsou horší věci na tom světě! Hlavně, že jsme zdraví a práci si najdeš! Dopij to kafe a půjdeme vyzvednout malého spolu!“

„Ale ne všichni tak mluvili oškli-vě, ostatní byli zticha. Myslím, že mi dávali za pravdu. Ale nechtěli to dát najevo před mistrovou, aby je nevyrazila!“

„To víš, že ano! Jsou ještě lidi normální! Co kdybychom si založili taky nějakou firmičku? Malou šikovnou dílničku.“

„Ha ha, to je dobrý nápad!“ odpověděla mi dcera a už se smála...

Jindra Eliášová

Autorka je spisovatelka.

Boží zázrak?!

Milada Asztalosozová podává svědectví o uzdravení svého syna, který byl vážně nemocen

Jak to všechno začalo a jak jste poznala, že je nemocný?

Když byly Danečkovi tři měsíce, všimla jsem si malé bouličky na pravé straně obličeje u oka. Když jsem s ním šla k doktorovi, řekli mi, že nejde o nic vážného, a poslali mě na ultrazvuk, kde tvrdili, že je to podkožní tuk.

Následně za pár dní jsem jela s Danečkem do Ostravy na kontrolu, po operaci oboustranné tříselné kýly, a tam jsem narazila na dětského onkologa z Brna. Když se na něho podíval řekl, že se jedná nejspíš nádor, ať s ním přijedu do Brna.

A když jste tam přijeli?

Měla jsem strach, jak to bude všechno probíhat. Když manžel odešel z nemocnice, cítila jsem se sama.

Dělali nějaká vyšetření?

Prováděli jich mnoho, a když přišly výsledky, doktor nám sdělil, že

jde o nádor. Hned jsem se ptala, zda je zhoubný, ale neuměli mi na to odpovědět.

Lékaři řekli, že to budou vědět až odeberou vzorky. Začala jsem plakat a cítila se dost sama. Klekla jsem si a začala volat Boha. Řekla jsem mu, že mu prostě dávám Danečka do rukou. Najednou jsem ucítila pokoj. Měla jsem pocit, že při mně stojí Duch svatý.

Dostavily se nějaké výsledky?

Stále jsem se modlila k Bohu. Po nějaké době za mnou přišla lékařka a sdělila mi dobrou zprávu, že nádor je nezhoubný. Dále pověděla, že ho vyoperují a my už budeme jen dojíždět na kontroly. Měla jsem radost. Velice jsem děkovala Bohu. Zavolala jsem matce, že je všechno v pořádku. Matka mi řekla, že přijala pro nás slovo, které jí Bůh řekl: Požehnám ti, dám ti chléb – slovo z nebe, přitáhnu tě ke kříži a dám ti život pro Danečka. Po operaci mě informovali, že Daneček je v pořádku, a že nenastaly žádné komplikace. Odebrali jen 60 až 70 procent

tumoru a zbytek zmizí prý sám. Já jsem však věřila, že Daneček je od této chvíle zcela zdravý.

Co bylo po operaci?

Po půl roce jsem s ním jela na kontrolu. Tam mu udělali magnetic-kou rezonanci a výsledky vypadaly dobře. Dvakrát jsem s ním byla na kontrole a při třetí kontrole zbytek tumoru prostě zmizel. Při té příležitosti mi pověřili, že na kontroly už nemusíme chodit. Dneska už vím, proč se to stalo. Byla jsem hodně ve světě a Bůh musel zasáhnout můj život. On mi pohládl srdce, on mě obejmul, když mi bylo nejhůř. Skrz Danečka mi otevřel oči i srdce.

Komu za to podle vás vděčíte?

Bohu a samozřejmě také lékařům.

Co se stalo s vaším mužem?

Můj muž byl ateista. Po téhle události ale uvěřil a dokonce sám s pláčem děkoval Bohu za uzdravení Danečka. S manželem za tenhle zázrak děkujeme. *Ptal se Jan Oláh*

Devleskero kerimo?!

Milada Asztalosozová vakerel pro svedectvo o arisastia lakro čhavoro, ko sa baro nasvalo.

Sar oda kazdind'a a sar pindžard'al, hod' hi nasvalo?

Kana Danečkovi sahi 3 maseka, fid'alind'om, hod' paš leskeri jakh sahi tikni čhomo. Kana gejom leha orvoši, phend'a, hod' nane ništ asi bari baja. Bičad'a man leha upe ultrazvuk. Odoj mande phende, hod' oda si podkožni tuk. Gejom leha valakiti di upe kontrola po operaci pedujepaša tříselno kýla andre Ostrava. Odoj alakjom čhavorikano orvoši andar o Brno. Kana orvoši upre leste dikja, phend'a mange, nek džav leha andro Brno.

Kana ond'a gejal, sar prekugejal?

Kana gejom andro čhavorikano korhazo, me darahi sar prekudžala. Kana miro rom geja andaro korhazo, korkori man hajovahi.

Kerde valasavo vižgalaši?

Kerde but vižgalaši, kana ale výsledky, phende mange hod' oda hi

nádori. Phučjom, hod' si zhoubno, on oda nadžande. On phende te lena o vzorky. Kezdind'om te roven. Papalek korkori man hajovahi. Odoj kleklind'om upe teredi, taj kezind'om te vičinen ole Devle. Phend'om leske, ole čhavore dav leske andro vasta. Jehvar čak halijom pokoji. Halijom, hod' odoj terd'ol paš mande o Duch Svatý.

Save sahi o výsledky?

Furt molinahi ko Del. Kana line leskere vzorky taj ále o výsledky, ál'a pal mande orvoškina taj phend'a mande lachi zpráva. Phend'a mange, hod' si nezhoubno nádori, hod' ari operalinena, palek ovla lače. Palek čak phira upe kontroly. Igen lošanahi. Folva pašikerahi ole Devleske. Akhard'om ola dake, hod' si mindeneko lačho. Phend'a mange, hod' o Del lake phend'a: Požehnípen tuke, dav tut maro – o lav palo ňebo, cirdav tut ko križo, dav tut dživípen pal o Daneček. Pal o operaci phende, hod' si arisasťardo. Nasa ňisavo komplikacii. Line čak 60–70% nadori, o buter palek o kor-

kore džala ari. Me paťahi, hod' ari hilo sasťardo.

So sáhi pal o operaci?

Tel o epaš berš gejom leha andro korhazo pal o kontroly. Odoj kerlahi magnetickou rezonanci, Výsledky sahi lače. Dujtovar, tritovar somahi leha upe kontrola, ma odoj pre leskero šero nane ništ. Phende amenge, hod' namusaj te phirel andro Brno. Me akana džanav, hod' me som andro svetos, važda o Del ál'a andro miro dživípen. Oj šimitind'a miro jilo. Me halijom, sar man prekusasťard'a. E dar palo čhavoro ari pradija mre jakha taj o jilo.

Kaske vaše pašikeres?

Devleske! Taj ole orvošenge.

So tertilind'a ole romeha?

Ov sahi ateista, taj palek paťaña ole Devle. Korkore palikerd'a ole Devleske vašo sasťípen čhavoreskero. Pašíkerav vaš mindenekoste Devleske! *Phučelas Jan Oláh*

Překlad do romštiny

Mária Kónyová a Eva Oláhová

Pochopit...

Život není peříčko přesto stojí za to žít, Život není peříčko snaž se to brzy pochopit

Pochopit, že nad rozlitém mlékem nedá se dlouho brečet Pochopit, že učit se musíš pokud nechceš na jednom místě trčet

Pochopit, že díky různě vnímáš okolní krásu Pochopit, že žít je nejkrásnějším darem a máš dost času

Pochopit, že pomoc člověku přidá tvé duši jas Pochopit, že mít někoho rád je pro druhé zář

Život není peříčko přesto stojí za to žít Život není peříčko nesnaž se ho vždycky pochopit

Lucie Kačová

Odel Hin drom – Bůh je cesta

Vzkříšen z mrtvých! Evangelium podle Lukáše 24, 34. Začít tento článek veršem z Bible se možná do tohoto přetechizovaného a přepolitizovaného světa nehodí a snad jde trochu i o troufalost. Je toho tolik co řešit, tolik práce, tolik starostí a tolik strádání a nakonec i nenávisti v tomto světě. Ale i přesto, že se technika zlepšuje, neznamená to, že starostí a utrpení ve světě ubývá. Spíš naopak. Proto snad by neměla zapadnout a ztratit se dávná slova hovořící o nové naději, o vítězství lásky nad smrtí, slova o odpuštění.

Odel hin drom – Bůh je cesta. Tak zní nejen přesvědčení, pro které žili naši prarodiče, ale jde i o název Romského občanského sdružení v Brně. Jeho členové, kteří se scházejí na Cejlu, se již léta modlí za změnu ve svých životech, ale i lidí v tzv. brněnském „Bronxu“. Možná si řeknete, že se kolem vás nic nezměnilo. Nic se nezměnilo v soužití mezi lidmi, stále existují hospody a herny tam, kde lidé trpí nedostatkem. Dluhy nezmizely, takže jaká změna? Opravdu se zdá, že se nic nezměnilo, ale je to tak skutečně? Možná ano, možná ne. Ke komu se obrátit, když už z nekonečných lidských slibů, že bude lépe, zůstává tak málo. Ale přece zde přetrvává naděje, která nás všechny (majoritu i minoritu, Romy i gádže, bohaté i chudé, předešlé i budoucí) přesahuje, naděje, že vše se nakonec v dobré obrátí!

Ale zpět ke sdružení Odel hin drom. Občanské sdružení za svoji víc než desetiletou existenci zažilo různé obraty. Po počátečním nadšení, kdy se Romové scházeli v Bratrské jednotě baptistů na Smetanově ulici, přišlo období pústu. Dlouho se většina romských křesťanů scházela na bohoslužby v různých církvích, rozestých po celém Brně, kde ale většinu tvoří gádžové. Ne že by to tak bylo špatně, ale proč nemít romský sbor? Velká změna nastala asi před rokem. Romové se začali vracet a přidali a přidávají se další. Situace došla tak daleko, že koncem minulého roku jsme byli nuceni hledat nové prostory. Občanské sdružení, kromě baptistů, navázalo spolupráci s Armádou spásy, která poskytla místonsti na Körnerově ulici. A tak se v současné době odehrávají dvě hlavní setkání vždy v pátek na Cejlu 49, kde od 17 hodin organizujeme biblické vyučování, a pak následuje každou neděli bohoslužba od 15 hodin v prostorách Armády spásy. Máme také vyučování pro děti, které probíhá rovněž každou neděli.

To, že naděje přece jen žije, můžete vidět, když k nám zavítáte. Můžete si vyslechnout kázání, které má většinou romský kazatel, zazpívat romské a české chvály nebo se jen tak v klidu modlit za rodinu a své blízké. A možná uslyšíte, že díky Bohu lidé přestávají brát drogy, kouřit či pít anebo že našli odvahu odpuštít a znovu nalézt blízkého člověka...

Jirka a Alisa Randallovi

V brněnské školce děti hledají cestu z ghetta

Zaujal mě starší článek z 25. ledna. Něco mě na něm potěšilo. A něco zklamalo. Především ohlasy lidí pod tímto článkem. Toto předškolní zařízení vzniklo při Muzeu romské kultury v Brně a funguje dva dny v týdnu. Maminky těchto dětí dostaly pochvalu za to, že je do této školky pravidelně vodí, a to včas a dobře oblečené. Maminky také přispívají denně desetikorunou na svačiny pro své děti. A to už byl první popud pro diskutující. Mnoha lidem se nelíbil fakt, že se v této školce přispívá jen na svačinky a ne na provoz, jak je to u běžných mateřských škol. Peníze, vynakládané na provoz tohoto zařízení, by se měly podle lidí použít na jiný, prospěšnější účel než pro romské děti. Důvod? Dovolím si citovat paní, která dostala nejvíc souhlasných hlasů: „Romové považují vzdělání za něco naprosto zbytečného a pokud svoje

děti něco učí, tak je to jenom to, jak krást, aby je při tom nikdo nechytil. Vplození dětí jsou ale jedničky.“ Další citace: „Úplně zbytečná práce, peníze, čas atd. Dejte raději peníze českým matkám.“

Tato školka byla zřízena jen pro několik dětí. Takže financování je o mnoho menší než u běžných školek, kde jsou stovky dětí. Mimo jiné existuje spousta organizací tvořená pro děti a mládež, kde se poplatky nevybírají. A to například K-centra. Také jde o zbytečně vyhozené peníze? Nemyslím si.

V článku se píše rovněž o tom, že romské matky svým dětem nečtou pohádky. To je možná pravda. Moje maminka mi také pohádky nečetla. Ona mi je vyprávěla. A dovolím si říci, že je to tak i u těchto dětí z ghetta. Když se malé holčičky zeptáte, zda jí maminka čte na dobrou noc nějakou knížku, odpo-

ví: „Ne, nečte.“ Ale ta malá holčička už nedopoví: „Maminka mi pohádku vypráví.“ Lehce si proto lidé udělají závěr ne zrovna pravdivý. Mimochodem, vyprávění jsem milovala, nepostrádalo to náboj a očekávání. Pohádkové knížky jsou fajn, používám je také, ale vyprávět můžete jednu pohádku stokrát a pokaždé to může dopadnout jinak. Vždy podle vaší fantazie.

V článku také nezapomněli popsat to, že se s dětmi jejich maminky neučí, mají malou slovní zásobu, že se děti neumí jedno druhému omlouvat a dokonce si dovoli praštit paní učitelku autíčkem do čela. Vůbec nechápu, k čemu měl tento článek sloužit. K tomu, aby se většinová společnost ještě více utvrdila v tom, že Romům není třeba pomáhat, že je to zbytečně vynaložené úsilí? Již jsem citovala názor nejmenované paní, která dosta-

la nejvíce souhlasů. A názor, který se lidem nelíbil? Jeden pán napsal: „Nedívám se, že je zde takový rasismus, když se o Romech sdělují jen ty špatné věci.“ Pán měl pravdu a jak je známo – pravda se mnohokrát lidem nelíbí.

Ještě mě zaujal další článek s názvem – Dlužník se jen vysmívá a nabízí sociálce sprosté malůvky za 365 eur za kus. Tento dlužník reagoval na dopis exekutora, a to tímto způsobem: „Přišel mi váš exekuční příkaz, zatím vám nic nezaplatím, ale mohu vám věnovat svoje akademické kresby, kterými si můžete ozdobit kancelář.“ Pod tato slova namaloval dlužník velmi sprosté a vulgární malůvky. Pod článkem bylo mnoho ohlasů. Jak na to lidé reagovali? Z dlužníka udělali hrdinu. Zajímalo by mě, zda by byl hrdinou, kdyby byl romské národnosti. Sotva. **Lajla Žigová**

Romano hangos do každé rodiny!

Zatímco karvinská modelka Michaela Toráčová do Romano hangos přispívá svými fotkami, její babička patří k pravidelným čtenářkám RH. Ráda by, aby se RH dostalo ke každé romské rodině. **(pp)**

Muzeum romské kultury

Bratislavská 67, 602 00 Brno, tel.: 545 571 798, 545 581 206
fax: 545 214 418, gsm: 608 972 782
e-mail: media@rommuz.cz, www.rommuz.cz
MHD: tram. 2, 4, 9, zast. Tkalcovská, tram. 3, 5, 11, zast. Dětská nemocnice

Program na květen 2011

NOVINKA: OTEVÍRACÍ DOBA V NEDĚLI PRODLOUŽENA DO 18⁰⁰ (poslední vstup v 17⁰⁰)

1. 5. neděle – ZAVŘENO

8. 5. neděle – vstup do všech výstavních prostor ZDARMA.

Výstavy

... a jejich stíny tančí dál. Fotografie a koláže Mariny Obradovic

Marina Obradovic vystudovala fotografii a malbu na Ecole des Beaux-Arts v Paříži. Jako dítě trávila prázdniny u babičky v Jugoslávii, odkud pramení její fascinace Romy a romskou kulturou. Fotografie zde má především funkci portrétu, není tak běžná a banalizovaná jako u nás. Těžko na ní budeme hledat úsměv, zrcadlí se v ní především vážnost, se kterou k ní místní lidé přistupují. • Výstava potrvá do 25. 9.

Cesta paměti. Fotografie Franka Roosendaala

Frank Roosendaal je nizozemský fotograf. Zájem o romskou historii ho v roce 2008 přivedl k akci Tabor pamíecí, pořádané od roku 1996 Krajským muzeem v Tarnowě v Polsku. Tato každoroční akce je čtyřdenním putováním po místech spojených s holocaustem Romů. Při putování jsou používány tradiční romské kočovnické vozy ze sbírek muzea v Tarnowě.

Účastníci, většinou Romové, se tak snaží na několik dní vrátit k tradičnímu kočovnickému způsobu života a uctít památku zemřelých. • Výstava potrvá do 19. 6.

Lety – život za plotem • 7. 4.–30. 6. 2011

Putovní výstava Památníku Lidice v Muzeu romské kultury uceleně představuje historii tzv. cikánského tábora v Letech u Písku.

Stálá expozice:

Příběh Romů (etapa 1939–2005). Na historické ose prezentuje hmotnou i duchovní kulturu Romů.

Akce pro veřejnost:

Brněnská muzejní noc • 14. 5. od 18⁰⁰ do 24⁰⁰

Dilny pro děti, cimbálová muzika, mistrovský street dance a ochutnávka tradiční romské kuchyně.

• Vstup ZDARMA

Přednáška z cyklu Kdo jsou Romové • 17. 5. od 17⁰⁰ v kavárně Krmítko FSS (Joštova)

Dějiny Romů pohledem jazykovědy
Mgr. Michael Beníšek • Vstup ZDARMA

Otevírací doba • po a so zavřeno • út–pá 10–18, poslední vstup 17¹⁵ • ne 10–18, poslední vstup 17¹⁵

Vydávání Romano hangos podporuje Ministerstvo kultury ČR

Bývalí romští vězňové nacistických koncentračních táborů a pozůstalí po obětech si vás dovolují srdečně pozvat na tradiční

pietní akt romským obětím nacismu

Koná se s laskavou podporou Nadačního fondu obětím holocaustu

v pátek dne 13. května 2011 od 12 hod. v Letech u Písku na nouzovém pohřebišti areálu bývalého romského koncentračního tábora.

Program:

- Položení květinových darů k pomníku a bohoslužba – 12.00 hod.
- Kulturní program – 13.00 hod.
- Projevy – 13.15 hod.
- Zakončení oficiální části pietního aktu v Letech a prohlídka nové pietní úpravy – 13.45 hod.
- Položení květinových darů k pomníku dětským obětím tábora na farním hřbitově v Mirovicích u Písku

Čeněk Růžička, předseda (tel.: 603 247 617)

PŘEDPLATNÉ ROMANO HANGOS

Příjmení a jméno:	Ulice, číslo domu:
PSC, místo:	Datum narození:
E-mail:	Telefon:
Název a sídlo peněžního ústavu:	Číslo účtu:
Název organizace:	Adresa:
ICO:	DIC:
Počet objednaných výtisků:	Od čísla:
Způsob platby: ☐ hotově ☐ bankovním převodem bez faktury; variabilní symbol: ☐ složenkou ☐ bankovním převodem na fakturu	

Vyplněný formulář zašlete na adresu: Romano hangos, Bratislavská 65a, 602 00 Brno.
Komerční banka Brno-město; číslo účtu: 27-488570217/0100. Cena předplatného na rok 2011 činí 240 Kč.

FILHARMONIE HRADEC KRÁLOVÉ
Abonentní řada Mezi proudy

Ida Kellarová
Romská balada „ŽALAKERI GILI“

Ida Kellarová sólový zpěv
Desiderius Dužda sólový zpěv
Tomáš Kačo klavír
Oto Bunda, Jan Dužda, Marie Duždová vokály
Goran Kovačević akordeon
Škampovo kvarteto
Dětský sbor Čavorenge
Filharmonie Hradec Králové
Jan Kučera dirigent

**Čtvrtek 12. května 2011
19.30 hodin**
Sál Filharmonie, Eliščino nábřeží 777

Předprodej vstupenek Galerie Barbora, Silešská ulice 838, tel:495338816, info@barbora.cz, Gočova 1225, tel: 495338812
Hromadné objednání Filharmonie Hradec Králové s.p.a., 138500 nábřeží 777, www.fhk.cz
Rezervace vstupenek na www.fhk.cz
Koncert je přirozenou součástí projektu Romské kulturní dílny Hradec Králové, Křídlo hradec.kravale.cz a Ministerstva kultury ČR

**HIP HOP
MASSACRE VOL. 3**
20.5.2011 **** 20:00 HOD.
CLUB INSOMNIA/KARVINA

HUGO FOXXX
LUKRECIUS CHANG
DANNY
PAVEL BAAR & RUMAN
DJ IGOR-T & BURY

888 DANCE-CE www.888dance.cz
SPIN BPS SPIN BPS
SANSI STRIK www.sansistrisk.cz
Eremitaia
Santitas
LukreciusChang.cz
BASTIA

www.romea.cz

– Romský informační portál

**Adresa redakce Romano hangos
a Společenství Romů na Moravě**

Bratislavská 65a, Brno 602 00
tel.: 545 246 673 www.srnm.cz
číslo účtu: 27-488570217/0100

Romano hangos / Romský hlas. Vychází s podporou Ministerstva kultury České republiky. Vydává Společenství Romů na Moravě. Registrováno Ministerstvem kultury ČR pod č. E 8154.
Šéfredaktor: Pavel Pečinka, tel.: 728 916 007, e-mail: pecinkapavel@seznam.cz. Redakce: Karel Holomek, Gejza Horváth, Ondřej Giňa. Sazba: Radim Šašinka. Externí spolupráce: Dana Teinitzer-Šarköziiová, Brno; Kateřina Danyiová, Praha; Jakub Krčík, Praha. Elektronická verze: www.srnm.cz/cz/romanohangos.htm. Redakční rada: Jan Horváth – obč. sdružení Studénka; Jiřina Somsiová – předsedkyně obč. sdružení, Olomouc; Jana Horváthová – ředitelka Muzea romské kultury, Brno; Jiřina Šiklová, socioložka, Vlado Oláh, Praha; Kumar Vishwanathan, Ostrava; Hynek Zíma, Brno. Adresa redakce: Bratislavská 65a, 602 00 Brno, tel.: 545 246 673, e-mail: rhangos@volny.cz. IČO vydavatele: 44015178. Bankovní spojení: Komerční banka Brno-město, číslo účtu: 27-488570217/0100. Tiskne: Grafex, spol. s r.o., Kolonie 304, 679 04 Adamov. Rozšiřuje: Kongrestakt Brno.